

Kære politikere og medlemmer af socialudvalget

Vi er to forældre med 'noget på hjerte' ang. at etablere et nyt ét strenget skilsmisse system. Vi ønsker med dette skriv, at belyse nogle betænkninger, komme med bemærkninger, spørgsmål og komme med et bud på, hvordan et nyt skilsmisse system kan se ud.

På baggrund af vores egen empiriske viden, har vi engageret os, i frivillig arbejde omkring skilsmissebørn og virkninger af systemet, direkte- og indirekte på børn. Vi har "blandet os" i de politiske diskussioner, skrevet flere indlæg / blog, samt vejledt, været bisidder og partsrepræsentant i flere sager - herunder bl.a. direkte for/med børn, der efterfølgende bliver anbragt, er selvskadende eller på en eller anden måde ender under offentlig forsorg, som følger af 'komplekse skilsmisser' Vi har påtaget os sager, med bl.a. langvarige psykiske belastninger hos barnet/den unge og forældre der ender med langvarig offentlig forsørgelse, som følger af årelange 'krige' når sagerne skubbes fra skrivebord til skrivebord. Vi ser forældre der er slidt op, i forsøget på at beskytte barnet mod, bl.a. overgreb, uhensigtsmæssig- og skadeligt samvær, de mange møder, med de mange offentlige instanser og oplevelse af trusler, stalking, chikane, injurier og fysisk/psykisk vold fra tidligere samlever. Vi arbejder hovedsageligt med det der defineres som 'komplekse skilsmisser' eller den vi kalder kategori 3 – "Rød" skilsmisse.

Børnene, er indtil nu, overset i forældreansvarsloven. Der forekommer at vold, misbrug og overgreb, der ofte er en følge, både før og efter samlivsophør, svarende til ca. 13 - 15% af skilsmisserne, overses, at barnets initiativret ikke benyttes, men bør ind- og gentænkes hvordan børn bedre kan ytre sig og at det føres til notat og handlet herpå og barnets ret til tryghed, tarv og trivsel bør gå forud før forældrenes rettigheder.

Der er nogle faktiske forhold, der synes at være overset i skilsmisse systemet og lovgivningen:

Fakta:

- Hvert 5. barn er udsat for vold i hjemmet, vidende eller oplever selv vold – Deraf bliver ca. 455 børn groft mishandlet ift. Landspatientregisteret
- Der anmeldes ca. 2.400-2.600 sager om året om seksuelle krænkelser mod et barn – ca. 4-5% fører til dom.
- Der er ca. 33.000 sager om partner vold årligt.
- Over 100.000 mellem 18-74 år udsættes for stalking hvert år
- Der er 250.000 alkoholikere i Danmark - Der er 122.000 børn af alkoholikere.
- Der er 1% psykopatiske kvinder og 3% psykopatiske mænd, eller 2% af Danmarks befolkning, svarende til ca. 120.000 er med dysfunktionel personlighed – herunder stalkere, voldsudøvere – både mod børn og partnere.
- Hvert år dræbes, gennemsnitligt 10 kvinder og 8 børn, som følger af forældreansvarsloven

Hvert 5. barn bliver udsat for fysisk vold i hjemmet.

- 60 % af voldsudsatte børn har været udsat for mere end én voldshændelse.
- 40 % af voldsudsatte børn har været udsat for enkeltstående tilfælde af vold.
- 13 % af voldsudsatte børn har været udsat for vold fra den ene forælder.
- 7 % af voldsudsatte børn har været udsat for vold fra begge forældre.
- Ca. 33.000 børn under 15 år har været vidne til fysisk vold mod en forælder i hjemmet

Vores betænkninger og spørgsmål omkring det nye skilsmisse system:

- FN' børnekonvention er delvis beskrevet i nuværende FOL (forældreansvarsloven) og tillagt dele i Barnets reform SEL (serviceloven) - vil Børnekonventionen implementeres fuldt ud, i det nye system?
- Hvem lytter- og hvem hjælper børnene i dette system – ansvarsplaceringen og Barnets initiativret?
- Danmarks forpligtigelse overfor internationale konventioner, herunder Istanbulkonventionen – hvordan- og vil det implementeres i dette nye system?
- Hvad når en eller begge forældre har dysfunktionel personlighed? - screening?
- Hvad med volds- og overgrebssager? (Politiet løfter ikke deres del - mangler viden og ressourcer)
- Hvordan vil stalking, chikane, vold etc. defineres i det nye system?
- Hvordan vil ofre for vold og chikane beskyttes i det nye system?

Endvidere er der en bemærkning vedr. FOL der kolliderer med beskæftigelsesindsatsen. FOL 'stavnsbinder' skilsmisse forældre til et bestemt område, der gør det umuligt af flytte efter arbejde og/eller uddannelse, dvs. der sker en sanktion fra enten skilsmisse systemet eller beskæftigelsesindsatsen. Der er også udfordringer for den forælder der chikaneres, trues og lever i skjul for eks partner, med at opretholde en jobfunktion, både af psykiske problemstillinger, men også ved at gerningsperson forfølger offer på arbejdspladsen og/eller sender stærkt injurierende materiale til arbejdsgiver og dette medfører ofte firing og/eller bortvisning, hvortil offeret efterlades i et 'hul' i beskæftigelsesindsatsen.

Samt der er forhold under politiets opklaring- og håndtering af volds- og overgrebssager, når der samtidig er en verserende skilsmissesag. Der er ingen koordinerende indsats mod overgreb, chikane, trusler, stalking etc., når der børn i disse forhold.

Vores forslag til et nyt skilsmisse system, skrevet i november 2016:

Hele forslaget kan læses nederst i dette skriv, under bilag, side 4.

Hovedpunkter i forslaget:

- Det vigtigste er, der er forskel på typer af skilsmisser!
- Decentraliser statsforvaltningen til alle 98 kommuner (uden det skal påvirke kommunens økonomi, ansættelse under staten; Børn- og Socialministeriet) det betyder hurtigere sagsbehandling for børnenes skyld.
- Nuværende struktur skaber lang sagsbehandlingstid i Statsforvaltning og hvor mange sager, cirkulerer i flere/mange instanser samtidig. (<https://systemetsborn.wordpress.com/2016/08/30/institutionelt-omsorgssvigt/>)
- Socialrådgiverne i nærområdet har hurtigere kontakt til barnets livsverden. Her tænker vi, at lign. Sverigesmodellen og tværsektionel samarbejde med Myndighedsdelen i kommunerne, herunder også politi, SSP, PPR, sundhedsplejerske, skole/institution etc., er den bedste løsning.
- Øget uddannelse & oplysning til lærer og pædagoger: til at hjælpe børn og unge der kommer i klemme samt Styrkelse af samarbejde mellem professioner i barnets nærmiljø og til ny instans der træffer afgørelse om barnets ret til samvær. Børn og unge skal have ret til bisidder

- Screening bør foretages af begge forældre ved anklager om vold i familien, vold eller overgreb imod børn, misbrug, vanrøgt eller andre af de socialretlige parametre, som er beskrevet i Serviceloven
- Særligt vedr. FOL § 39: Der skal konkretiseres, hvad er: væsentlige ændringer ift. At forelægge ny samvær, bopæl eller forældremyndigheds sag.

Brug nuværende sociallovgivning (SEL) med et "løft":

Ift. det den juridiske del i vores forslag, kan systemet gøres "smartere" uden det 'koster mere' - Det er egentligt "nemt nok" at lave et nyt system under socialretlige parametre. I forvejen er der udarbejdet 'Det særlige spor' der desværre ikke udnyttes til fulde og bruges i praksis. Elementer i 'Det særlige spor', kan med fordel bruges, med klare definition af 1) hvem afholder udgifterne 2) fysisk tættere placering 3) konkretisering af samarbejdsformer.

Hovedpunkter:

Kort skitseret:

- SEL (serviceloven) kan en udvidet § 50 afdække barnets behov (mere grundigt end BSU – Børnesagkyndig undersøgelse) og i § 52 er hjælpe foranstaltningerne, her kan § 52, 3 stk. 9 være de 'kurser' og forældreskoler placeres. § 52, 3 stk. 6 kan der gives støtte-kontaktperson til barnet/den unge.
- I § 54 kan der tilskrives en ny under § hvor en uvildig, selvvalgt privat socialrådgiver, socialpædagog eller social jurist være "brobygger" mellem forældre og system, der sikrer et flow og samarbejde i processen. (Kan også bruges hos øvrige børnesager) men der skal tilkendes så snart der er opstart at sag (ansøgnings sag via FVL)
- § 71 samvær, der kan laves under § så der kan træffes afgørelse om samvær for skilsmissebørn.
- Problematikken med forældre der bor i hver sin kommune og statsforvaltningen ikke kan få kommuner til at arbejde sammen, vil Retsikkerhedsloven (RTL) kunne bruges.
- Regionernes børnehuse og tværfaglig/tværfaglig tværprofessionel indsats ved de ca. 13 - 15% komplekse sager med vold og overgreb kan være understøttende for udredning, samt ved socialretlige parametre kan der iværksættes FKU (Forældrekompetence undersøgelse eller screening).

Med denne løsning har børn/unge lettere ved at bruge deres initiativret og få løftet barnets perspektiv - hurtigere sagsgang og minimere konflikter og afkorte konflikter og børn (og unge) vil ikke lide under langvarige 'kampe'

Det glæder os I "tager fat" og arbejder for at ændre skilsmisse systemet og forældreansvarsloven og vi ser frem til et snarligt nyt system for de mange skilsmissebørn der er i Danmark.

De bedste hilsner

Bruno Skibbild Christensen og Jane Knudsen

Bilag:

Forslag til nyt skilsmisse system, udarbejdet af Bruno Skibbild Christensen og Jane Knudsen:

<https://systemetsborn.wordpress.com/2017/01/28/nyt-skilsmisse-system/>

Overordnet:

Barnets Perspektiv: skal være gennemgående i hele processen, At afgørelser træffes ud fra barnets livsverden; omsorg, trivsel og tarv, tilknytning, relation og tillid. Det kræver et stort indblik (profession) i barnets livsverden at forstå hvad barnet siger. <https://bornsvilkar.dk/sites/default/files/komplekse-skilsmisser-2016.pdf>

Initiativretten skal styrkes: barnet/den unge, skal have lov til at komme med dets høring om hvilke afgørelse/ideer de voksne har og have medindflydelse på hvad barnet mener det er bedst for barnet selv.

Øget uddannelse & oplysning til lærer og pædagoger: til at hjælpe børn og unge der kommer i klemme samt Styrkelse af samarbejde mellem professioner i barnets nærmiljø og til ny instans der træffer afgørelse om barnets ret til samvær. Børn og unge skal have ret til bisidder

De økonomiske incitament: Der kan være en skæv vinkel i forhold til bidrag, således at der ikke skal være et økonomisk incitament til at søge om at gå fra 5/9 til 6/8 eller 7/7. Dette kan medføre samværsaftgørelser, der ikke tilgodeser barnets livsverden og mulighed for at sikre sund udvikling og tilknytning/relation.

Bortfald af særbidrag: Enlige med indkomst under kr. 225.000 årlig, skal stadig kunne søge konfirmations-/beklædnings- el nonfirmationsbidrag. Mange på offentlig forsørgelse har ikke mulighed for opsparing jf. økonomiske råderum (kontanthjælpsloftet) el. LAB/LAS lovgivning.

Vedr. § 39 i FOL: Der skal konkretiseres, hvad er: væsentlige ændringer ift. At forelægge ny samvær, bopæl eller forældremyndigheds sag.

Statsforvaltningen nedlægges i nuværende form og decentraliseres. Fogedretten skal udtages som instans ift. skilsmissebørn.

Nyt system:

1. Der kun skal være 1 system, der behandler skilsmisser.

Dette sikrer, at samme familie ikke bliver behandlet i flere instanser på samme tid uden koordinering, således at den ene afgørelse modarbejder den anden. Der er for nuværende stor forskel på kommunernes børnesyn, der har udgangspunkt i Serviceloven og Statsforvaltningerne, der har udgangspunkt i forældreansvarsloven.

2. Den nye skilsmisselov skal tilpasses Serviceloven:

Dette sikrer, at socialretlige parametre bliver de dominerende i børnesager, hvori der indgår skilsmisse. De ordinære forvaltningsretlige regler og Retsikkerhedsloven på det sociale område følges.

3. Den nye instans skal være placeret med et kontor i alle 98 kommuner:

Dette sikrer, at den myndighed, der skal behandle sagen er tæt på de børn, som det handler om. Den nye instans skal have tæt samarbejde med den kommunale socialforvaltning, samt det lokale politi jf. punkt 15 samt Jf. punkt 7; Instansen skal være selvstændig og adskilt fra kommunernes økonomi.

4. Den nye instans skal udelukkende referere til Socialministeriet.

Dette sikrer, at Socialministeriet har lettere adgang til at implementere justeringer i lovgivningen i retning af større fokus på børns trivsel og udvikling ud fra socialretlige parametre (Serviceloven). Se punkt 3 + 7; de økonomiske forhold henføres under Socialministeriet, samt ansættelsesforhold.

5. Samværsafgørelse kan ankes til Den Sociale Ankestyrelse.

Det er her vigtigt, at Ankestyrelsens familie afdeling bliver integreret og forankret i Serviceloven.

6. Afgørelser om forældremyndighed og bopæl kan afprøves i Byret og Landsret:

Dette sikrer, at såvel den nye instans afgørelse og den sociale Ankestyrelses afgørelse kan efterprøves ved domstolene. Jf. Grundlovens § 63 (– principielt også Højesteret.)

7. Den nye instans skal være underlagt Socialministeriet og økonomisk under Staten:

Dette sikrer, at det ikke bliver kommunernes økonomi, der kommer til at afgøre om der bliver foretaget de nødvendige undersøgelser.

8. Den nye instans skal lave effektiv screening af forældre

Dette sikrer, at forældre med en alvorlig og skadelig karakterafvigelse kan forhindres i skadeligt samvær. Screening bør foretages af psykiatrien. Screening bør foretages af begge forældre ved anklager om vold i familien, vold eller overgreb imod børn, misbrug, vanrøgt eller andre af de socialretlige parametre, som er beskrevet i Serviceloven. (det bør ikke være et krav, at der er afsagt dom i henhold til Straffeloven). Herunder også forældrefremmedgørelse og falske anklager. Der skal ske en styrkelse af tværsektionelt og tværprofessionelt samarbejde med regionens/kommunens børnehuse for udredning af børnene, ved mistanke om overgreb.

9. Den nye instans skal kunne tvangsfjerne et barn fra den ene forælder til den anden

Dette sikrer, at en empatisk og velfungerende forælder kan skabe fred og ro omkring barnet og dermed skabe grobund for trivsel og udvikling. Nuværende lovgivning, hvor en forælder der har mistet del i forældremyndigheden og barnet bliver tvangsfjernet fra bopælsforælder, skal en forælder først have genetableret del i forældremyndighed og have sagen om bopæl for retten, før kommunalbestyrelsen kan påbegynde hjemgivelsesproces. Dette kan skærme børnene for unødvendige lange sagsbehandlingstider og risikere at blive institutionaliseret. Dette skal ske i tværsektionelt samarbejde med Børn & unge forvaltningen i pågældende kommune.

10. Den nye instans skal være åben for henvendelser fra børn

Dette sikrer, at børn ikke skal vente mange år på at få lov til at benytte deres initiativret, som det er i dag i statsforvaltningen. At instansen bliver decentraliseret ud i 98 kommuner, har børnene/de unge lettere adgang til at benytte deres initiativret og Barnets Perspektiv sikres.

11. Tværfaglig instans:

Den nye instans skal bestå af en tværfaglig medarbejderstab bestående af socialrådgivere, børnesagkyndige, jurister og familiebehandlere. Karakterafvigende forældre der er åben for behandling, skal også tilbydes hjælp via foranstaltninger og indsatser igennem tværfaglige indsats, herunder tilbydes misbrugsbehandling.

12. Efterværn og hurtig hjælp til skilsmissebørn

Børn i stormfulde skilsmisser skal have støtte. Skilsmissegrupper, psykoterapi/sorg & krise eller mulighed for at få en mentor/støtte kontaktperson at samtale med. Samt under processen, skal instansen tilbyde barnet/den unge samtaler, vejlede om barnets rettigheder jf. Børnekonventionen.

13. Konfliktmægling og familierapi

Ikke alle skilsmisser forløber ens. Børnesager ved den nye instans skal screenes med det samme og herefter inddeles i følgende kategorier for lettere at kunne målrette sagsbehandlingen og indsatsen. **3 kategorier:**

- 1. *Skilsmisser uden konflikt*. Disse henvender sig kun sjældent til myndighederne. Henvendelser handler primært om rådgivning og vejledning i gode løsninger.
- 2. *Skilsmisser med potentiel konflikt*. Denne henvender sig til myndighederne for at få råd og vejledning og der kan gennem konfliktmægling og familiebehandling opnås en sund trivsel for barnet.
- 3. *Komplekse skilsmisser ("højkonflikt")* Denne kategori henvender sig til myndighederne med et højt konfliktniveau og skilsmissen bunder i vold, overgreb, misrøgt, psykisk vold, misbrug eller beskyldninger om samme. Denne kategori skal udløse psykiatrisk udredning, samt beskyttelse af barnet hos den velfungerende forælder.

Kategorien 3, hvor den ene partner har udøvet vold mod anden forælder eller barnet/den unge, kan der IKKE indføres tvungen konfliktmægling eller familiebehandling. Det bør overvejes nøje, hvornår familierapi eller konfliktmægling kan være hensigtsmæssig at benytte som "værktøj". Der bør være mulighed for at forældrene kan deltage ene på kurser om at undgå konflikter og hvad der kan være konfliktoptrappende i deres individuelle givne sag.

14. Medmor og medfar

Der skal vises hensyn og respekt til mangfoldigheden. I Danmark er der både homoseksuelle, biseksuelle og transseksuelle samlevende par der oplever skilsmisse. Børn i disse forhold skal også have ret til hver sin forælder af disse forhold. Der skal sikres der indskrives både medmor og medfar.

15. Styrket samarbejde mellem andre myndigheder:

Politi og anklagemyndigheder: en koordinator mellem den nye instans og kontakten til politiet ved mistanke om overgreb eller vold, både mod barn og forælder. I dag afvises/henlægges op mod 80% af sagerne om vold og overgreb, chikane og hærværk, når det hedder sig forældrekonflikt. En styrkelse af et samarbejde og kun én instans til at se skilsmissemiljøet, kan retssikkerheden styrke og barn (og forælder) hurtigere få rette indsats/hjælpe foranstaltning og den nødvendige ro.

Komplekse skilsmisser også nævnt som "høj-konflikt"

En definition: "En sag, hvor en eller begge forældre fremkommer med påstande om psykisk sygdom, psykopati, vold, misbrug, grov vanrøgt og/eller pædofili; subsidiært påstande om samarbejdschikane i form af manglende udlevering eller stalking eller anden bevidst grov chikanering af samarbejdet, f.eks. vedvarende myndighedschikane. For at sagen kan defineres som højkonfliktsag skal forældrene være uenige om sagens realiteter og have to uforenelige opfattelser af virkeligheden. Subsidiært kan en højkonfliktsag defineres som en konflikt, hvor magtdynamikken mellem forældrene er skæv, og grundlæggende holdnings-, adfærds eller personlighedsændringer fra mindst én af forældrenes side er en forudsætning for etablering af et lige magtforhold."

Chikane/myndighedsstalking – i komplekse skilsmisser:

Her er stalking defineret ved, at en person udsættes for systematisk vedvarende forfølgelse eller chikane gennem uønskede, gentagne og påtrængende kontakt- og kommunikationsforsøg. Dette ses også i samværs- bopæl og forældremyndighedssager hvor der gives usaglige beskyldninger om bl.a. barnets trivsel. Der finder ”rygtespredning” – påstande og beskyldninger sted – bl.a. underretninger til forskellige instanser; bekymringer for fælles barnet, udgive rygter på nettet/de sociale medier osv. Børn der udsættes for traumer, utrygge forhold, trusler, reagerer, og bliver behandlingskrævende hvis stalkingen ikke stoppes og opnår tryghed eller kan fortsætte hvis Barnets Perspektiv ikke belyses fyldestgørende. (Der sker også anbringelser på baggrund af ”Højt konflikt niveau”) Ligeledes er der en stigning i sygdomsramte forældre der udsættes for (myndigheds)stalking.

Kilder:

<https://systemetsborn.wordpress.com/2016/03/09/barnets-perspektiv-til-barnets-bedste/>

<https://systemetsborn.wordpress.com/2016/08/30/institutionelt-omsorgssvigt/>

<https://systemetsborn.wordpress.com/2017/01/28/nyt-skilsmisse-system/>

<https://bornsvilkar.dk/sites/default/files/komplekse-skilsmisser-2016.pdf>

<http://www.boerneraadet.dk/media/14591/hs1312011-2.pdf>

Fakta om fejl og klager over Statsforvaltningens afgørelser på børne- og familieområdet:

<http://www.statsforvaltningen.dk/site.aspx?p=4623&newsid=1142>

Hvor tit ophæver Statsforvaltningen

samvær?: <http://www.statsforvaltningen.dk/site.aspx?p=4623&newsid=1210>

Team for seksuelt misbrugte børn, Rigshospitalet –

http://multimedia.pol.dk/archive/00439/Seksuelt_Misbrugte_439748a.pdf

SFI – Børnemishandling i hjemmet: [http://sfi.dk/rapportoplysninger-](http://sfi.dk/rapportoplysninger-4681.aspx?Action=1&NewsId=2838&PID=9267)

[4681.aspx?Action=1&NewsId=2838&PID=9267](http://sfi.dk/rapportoplysninger-4681.aspx?Action=1&NewsId=2838&PID=9267)

SFI – Samvær til Barnets Bedste: [http://www.sfi.dk/resultater-](http://www.sfi.dk/resultater-4726.aspx?Action=1&NewsId=233&PID=9422)

[4726.aspx?Action=1&NewsId=233&PID=9422](http://www.sfi.dk/resultater-4726.aspx?Action=1&NewsId=233&PID=9422)

Bedre samarbejde mellem Statsforvaltningen og kommunerne i særligt konfliktfyldte sager:

<https://ast.dk/born-familie/foraeldremyndighed-og-samvaer/samvaer/bedre-samarbejde-mellem-statsforvaltningen-og-kommunerne-i-saerligt-konfliktfyldte-sager>

Stalking i Danmark – en kortlægning af erfaringer, konsekvenser og støttebehov. [http://www.si-](http://www.si-folkesundhed.dk/upload/stalking_i_danmark_rapport.pdf)

[folkesundhed.dk/upload/stalking_i_danmark_rapport.pdf](http://www.si-folkesundhed.dk/upload/stalking_i_danmark_rapport.pdf)

Ask Elklit/SDU – Videnscenter for Psykotraumatologi har lavet en undersøgelse af en gruppe mødre, som

udsættes for stalking af faderen til deres børn:<http://static.sdu.dk/mediafiles//A/C/E/%7BACE717E4-EBA2-4D7B-8E6B-10D09E9D2F43%7D2013%20Stalking%20af%20mødre.pdf>

<http://modkraft.dk/artikel/stalking-er-et-samfundsproblem>

http://www.si-folkesundhed.dk/upload/stalking_i_danmark_rapport.pdf

<https://www.etik.dk/forbrydelse-og-straf/stalkere-misbruger-myndigheder-til-forfolge-ofre>

Justitsministeriet – Belysning af Barnets Perspektiv:

http://www.justitsministeriet.dk/sites/default/files/media/Arbejdsomraader/Forskning/Forskningsrapporter/2011/Evaluering_af_boernesamtaler_final.pdf

Familiestyrelsen – Evaluering af forældreansvarsloven: https://ast.dk/filer/born-og-familie/foraeldremyndighed-og-samvaer/evaluering_af_foraeldreansvarsloven_01.pdf